

Вавілов Д.М.,
аспірант кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку
Мостіпака І.В.,
студентка групи ОО-6
Державний університет «Житомирська політехніка»
м. Житомир

ПРОТИДІЯ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ

Відмивання коштів та фінансування тероризму є значними загрозами глобальній безпеці та цілісності фінансової системи. Попри наявність різних підходів та методик оцінки й управління ризиками при використанні сучасних інструментів протидії наведеним явищам, слід зазначити, що вони переважно стосуються ризиків відмивання коштів з використанням банківських установ. Багато питань в контексті протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму залишаються поки що практично не дослідженими [1].

Останні десятиліття демонструють, що економічна система країни значною мірою залежить від фінансових потоків, пов'язаних із злочинною діяльністю, що свідчить про значний вплив економічних і фінансових злочинів. Це зумовлено недоліками в управлінні економічним сектором, а також підтверджується конкретними показниками збитків.

Організаційно-управлінські та правові прорахунки в процесі економічних перетворень упродовж багатьох років створюють сприятливі умови для стрімкого зростання ухилень від сплати податків та інших економічних злочинів, що становлять серйозну загрозу економічній безпеці і національному суверенітету держави [3]. Це, в свою чергу, призводить до збільшення впливу криміналітету на політику держави. Обсяги збитків від легалізації коштів, здобутих незаконним шляхом, у числовому вираженні є значними. Так, Держфінмоніторингом протягом 2023 року передав до правоохоронних органів 1122 матеріалів, в яких сума фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією коштів, та із вчиненням кримінального правопорушення, становить 102,1 млрд грн, зокрема: з легалізацією коштів, – 89,0 млрд грн; із вчиненням

кримінального правопорушення, – 12,4 млрд грн; із фінансуванням тероризму, – 0,7 млрд гривень [2].

Україна, як активний учасник міжнародної спільноти, працює над удосконаленням механізмів протидії незаконним фінансовим потоками у співпраці з організаціями, такими як FATF і MONEYVAL. Євроінтеграційний вектор, обраний нашою країною, визначив потребу вдосконалення чинного законодавства, а також організації діяльності правоохоронних органів у розкритті та розслідуванні цього виду злочинів [3]. Так, було створено систему інституцій протидії корупції, а також засновано спеціалізований Вищий антикорупційний суд.

Проте попри позитивні зміни у законодавстві, зокрема оновлення законів щодо протидії відмиванню коштів, проблеми з їх впровадженням і практичним застосуванням все ще залишаються. Це включає відсутність належної координації між фінансовими установами та правоохоронними органами, а також недостатню кількість обвинувальних вироків.

Серед рішень в сфері протидії відмивання коштів, які наразі впроваджені та потребують подальшого удосконалення, можна виділити посилення регуляторного нагляду за фінансовими установами, розширення співпраці з міжнародними організаціями, впровадження сучасних цифрових інструментів для аналізу транзакцій та моніторингу підозрілих операцій. Важливим кроком є також підвищення прозорості реєстрації юридичних осіб і розкриття інформації про кінцевих бенефіціарів.

Україна демонструє прогрес у впровадженні міжнародних стандартів, але потребує подальших реформ для підвищення ефективності боротьби з відмиванням коштів і зміцнення довіри до своєї фінансової системи

Список використаних джерел:

1. Внукова Н., Колодізев О., Чмутова І. Аналіз міжнародного досвіду застосування ризик-орієнтованого підходу у сфері протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 17. С. 610–617.

2. Звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2023 рік. Київ, 2024. URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/0350/zvity/zvit2023ukr.pdf>

3. Передерій О. С. Реформування системи протидії легалізації коштів, здобутих незаконним шляхом в аспекті активізації європейської інтеграції України (теоретико-правовий аспект). *New ukrainian law*. 2023. Т. 2. С. 98–103.
URL: <https://doi.org/10.51989/nul.2022.6.2.15>